

Svenska kyrkans miljödiplomering för en hållbar utveckling



Dokumentation av miljöarbetet på



HELSJÖN
FOLKHÖGSKOLA

Inledning

Miljöarbete är ett arbete i ständig förändring. Det har gått lång tid sedan steg 1 diplomeringsen i september 2001. Arbetet med första fasen var omfattande, svårhanterligt och tog mycket kraft. Mycket annat hände sedan på skolan som krävde vår fulla uppmärksamhet. Det kom inte heller någon påstötning från stiftet om extern revision, vilket vi var tacksamma för. Biobränsleanläggningen och den biologiska avloppsbadben fanns och miljöarbetet fortskred även om det inte dokumenterades så väl. När vi både på skolan och efter beslut i VU vågade ge oss i kast med fas 2 insåg vi med tacksamhet att diplomeringsmodellen blivit mycket mer lätthanterlig och överskådlig. Det har hänt mycket på 9 år. Nulägesbeskrivningarna avspeglar hur det var i april 2009 när introduktionen till miljödiplomering fas 2 genomfördes. Christina Barnerus och Carina Larusson introducerade diplomering fas 2 för hela personalen och vi arbetade både i smågrupper och helgrupp för att komma fram till gemensamma mål att arbeta vidare med.

Svenska kyrkans miljödiplomeringsmodell

Kyrkans miljödiplomeringsmodell följer i princip samma arbetsmodell som ISO 14001 och EMAS men skiljer sig på några väsentliga punkter. Det som gör kyrkans modell unikt är:

- Att drivkraften är en teologisk övertygelse att vi måste arbeta med frågor om hållbar utveckling
- Att systemet bygger på en pedagogisk struktur som skapar en lärande organisation
- Att arbetsmetoden med reflektion och samtal ger en bred förankring och delaktighet i arbetet
- Att man får en helhetssyn på hur ekologiska, sociala, ekonomiska och andliga faktorer samverkar i ett globalt och lokalt perspektiv

Arbetsättet för miljödiplomeringen är ett "kretslopp" enligt följande modell. Dokumentationen av vårt miljöarbete följer punkterna i detta kretslopp.



Helsjön Folkhögskola

Helsjöns folkhögskola är en rörelsefolkhögskola med kristen grundsyn med öppenhet för alla, oavsett tro och livsåskådning. Helsjön ligger i Marks kommun, 5 km väster om Horred på gränsen mellan Västergötland och Halland. Skolan vill förena allmän bildning med olika typer av speciella utbildningar. Våra utbildningar är allmän linje, bibel-, musiklinje samt Svenska kyrkans grundkurs. Skolan har ca 150 studerande varav ca 60 bor på skolans internat. Huvudman är Västsvenska stiftelsen för kyrklig folkhögskola. Styrelsen för denna stiftelse är vald av Göteborgs stiftsstyrelse, Göteborgs Stifts prästsällskap, Svenska kyrkans unga, Sensus och Helsjöns vänner. Styrelsen består av 14 ledamöter plus 2 personalrepresentanter jämte ersättare. Stiftelsens styrelse utser utskott, VU, som ansvarar för den löpande verksamheten. VU består av sju ledamöter, rektor och två personalrepresentanter jämte ersättare. Högst ansvarig tjänsteman inför styrelsen är rektor. Till stöd har rektor två ledningsgrupper, en ledningsgrupp för undervisning och en ledningsgrupp för driften. I ledningsgrupp - undervisning ingår rektor och linjeledarna för skolans fyra linjer samt internatföreståndare. I ledningsgrupp - drift ingår rektor, ekonomansvarig, kökschef, kursgårdssekreterare samt vaktmästare.

Helsjöns folkhögskola har även en kursgård där vi erbjuder korta kurser samt konferensmöjligheter både med och utan övernattning. Många församlingar kommer till oss för kortare utbildningar, konfirmandläger mm. Kursgården utnyttjas även av många som inte tillhör Svenska kyrkan.

För att klara verksamheten arbetar 37 personer (ca 30 årsarbetare) på Helsjön inom undervisning, kök, städ, vaktmästeri och administration.

.....

Kontaktperson: Karin Hugerth

Tel. nr: 0320-20 58 35

Adress: Helsjön Folkhögskola 519 81 Horred

E-post: karin.hugerth.helsjon@folkbildning.net

Intern revision: 20090417

Extern revision: 20101125

Diplomering: Fas 1 20010913, Fas 2 20101125

Vision

Vision för miljöarbetet på Helsjöns folkhögskola är att vi alla har ett ansvar att förvalta den gåva som skapelsen utgör. I all verksamhet ska vi förvalta livet så att vi brukar men inte förbrukar jordens resurser.

Policy

Vår vision innebär

- Att vi vill främja väl fungerande kretslopp, biologisk mångfald, en god hushållning med naturresurser och energi samt verka för större global rättvisa.
- Att vi i undervisning och handling vill verka för en hållbar utveckling och en rättvis fördelning av jordens resurser.
- Att vi låter ansvaret för skapelsen genomsyra våra beslut och hela vår verksamhet i stort och smått.
- Att vi försöker inspirera och utbilda de människor vi möter i ämnen som rör miljö och global rättvisa.
- Att vi vill vara en plats där vi visar på möjlighet till förändring för att därigenom skapa hopp och tro på framtiden.
- Att vi ständigt arbetar med att förbättra vår verksamhet för en hållbar utveckling.

IA Helsjöns kapells liv och verksamhet

Övergripande mål	<i>Hur vill vi att det skall vara? Vad vill vi uppnå?</i> Medvetenheten om hållbar utveckling skall vara tydlig i gudstjänstlivet på Helsjön
Nulägesbeskrivning	<i>Hur är det nu?</i> Vi har letat efter möjligheten att köpa ekologiskt glutenfritt nattvarvsbröd och ekologiskt avalkoholiserat nattvarvsvin. Vi använder glutenfritt nattvarvsbröd och avalkoholiserat vin som inte är ekologiskt och/eller rättvisemärkt, vi reflekterar inte regelbundet över frågor om sambandet mellan andlighet och hållbar utveckling i kapellstämma, lärarråd, ledningsgrupper eller VU. Vi tar inte regelbundet upp kollekt i kapellet. Vi ställer inte miljökrav på kurs och konferensanläggningar vi själva använder.
Delmål	<i>Vilket/vilka delmål behövs för att uppnå det övergripande målet?</i> 1. Gå över till ekologiskt glutenfritt nattvarvsbröd alternativt baka själv av ekologiska, närproducerade råvaror. 2. Gå över till ekologiskt och ev rättvisemärkt både starkvin och avalkoholiserat vin. 3. Belysa ansvaret för skapelsen och hållbar utveckling vid minst 1 temamässa per läsår. 4. Ta upp kollekt till natur/miljö/sociala projekt 5 gånger per läsår.
Åtgärdsprogram	<i>Hur skall målet/målen uppnås?</i> 1-2. Undersöka marknaden för ekologiskt och rättvisemärkt nattvarvsbröd och vin, inspirera till att baka och utarbeta ett fungerande koncept för bakning av nattvarvsbröd. 3. Ha hållbarhetsfrågorna som stående punkt i kapellrådet, lärarrådet, ledningsgrupperna, VU. 3. Arbeta fram en temamässa per läsår tillsammans med kapellstämman. 4. Tillsammans med kapellråd besluta om tider och ändamål för kollekt vid vissa tisdagsmässor.
Ansvarig	<i>Vem ansvarar för att målet/målen nås?</i> 1-4. Skolpräst Joakim Johansson, rektor Lise-Lotte Wallin
Tidsplan	<i>När skall målet/målen vara uppnått?</i> 20101130 men måste delvis fortgå kontinuerligt.
Information	<i>Hur sprider vi information om detta? Inom arbetslaget? Till församlingsbor?</i> 1-4. Tas upp på Kapellstämma. Ha hållbarhetsfrågorna som stående punkt på kapellstämman samt informera om temamässa och kollekt på hemsidan .
Uppföljning	<i>Vid uppföljning av målet/målen dokumenteras här de erfarenheter som gjorts.</i> 1-2. Just nu (2010) finns det inte att köpa i Sverige. Tillsvidare fortsätter vi med det bröd och vin vi har. Om förutsättningarna ändras tar vi nytt beslut. Har ej heller funnit rutiner för att baka själv. 3. Temamässa genomförd 9/11-10 4. Kollekt insamlad 9/11,

IB Folkhögskolans liv och verksamhet

Övergripande mål	Vi vill stärka och utveckla demokratin, möjliggöra för människor att påverka sin egen livssituation samt höja bildnings- och utbildningsnivån. Vi vill att Helsjön ska vara en plats där hållbarhetsfrågorna ständigt belyses på ett naturligt sätt i all verksamhet.
Nulägesbeskrivning	<p>Alla studerande på skolan möter på något sätt frågor om rättvisa och miljö. Det kan vara i undervisningen, på temadagar, tisdagarnas storforum eller under pilgrims och naturvandringar. Skolan har också en butik som säljer rättvisemärkta produkter och produkter som ger pengar direkt åt behövande i exempelvis Egypten och Swaziland.</p> <p>Demokratin är en annan sak som är viktig på vår skola. Skoldemokratin och skoldemokratin struktur är tydlig, med bland annat ett kursråd där både studerande och personal är representerade. Varje vecka har vi klassmöten där klassens kursrådsrepresentanter har möjlighet att berätta vad som avhandlats och att samla in nya åsikter och förslag att ta med till nästa kursråd.</p> <p>Hela personalen träffas en gång per månad där det också finns möjlighet till gemensam information och diskussion.</p> <p>Skolan har en miljögrupp vilken är sammansatt av personal från olika arbetsgrupper. Denna grupp har som uppgift att på ett särskilt sätt ansvara för skolans långsiktiga miljöarbete.</p> <p>Skolans studerande har också en grupp som arbetar med miljö och rättvisefrågor. Denna har namnet GPS-grupp (Globalt Perspektiv Solidaritet).</p>
Delmål	<ol style="list-style-type: none"> 1. Att sommartid ha informationsskyltar längs med stigen till udden i sjön, där vi berättar om växter och djur man passerar. Detta för att öka intresse och kunskap. 2. Stärka kontakten och samarbetet med Swaziland samt öka utbudet av lämpliga varor i butiken.
Åtgärdsprogram	<p>Hur skall målet/målen uppnås?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skyltar tillverkas och lämplig information sammanställs. Skyltarna placeras på lämpliga platser längs stigen. 2. Kontakt har tagits med Constance Mamba, Swaziland och "Kvinnor för mission" om utökat samarbete.
Ansvarig	<p>Vem ansvarar för att målet/målen nås?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lärare i naturkunskap Gunnar Åberg, 2. internatföreståndare Karin Hugerth
Tidsplan	<p>När skall målet/målen vara uppnått.</p> <p>20101030 men måste delvis fortgå kontinuerligt</p>
Information	<ol style="list-style-type: none"> 1. Information om Helsjöns stigar, där man då också möter naturinformation, sprids via hemsida och foldrar. 2. Varje vecka har vi informationsmöten då vi når kursdeltagare på våra långa kurser. Vid dessa tillfällen informeras om vad man kan köpa i butiken, Vad som är nytt och vad detta betyder för dem som tillverkat varorna. <p>Information om Helsjöns stigar, där man då också möter naturinformation, sprids via hemsida och foldrar.</p>
Uppföljning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skyltar har varit utplacerade från maj till september 2010. 2. Möte med Constance Mamba, präst i Swaziland samt leverans av varor 25-26/9-10 samt löpande e-postkontakt. GPS-gruppens medlemmar medverkar vid försäljning av produkterna 101028

II Förvaltning och ekonomi

Övergripande mål	<i>Hur vill vi att det skall vara? Vad vill vi uppnå?</i> Vi vill att människor ska uppleva naturen som en plats för lärande, rekreation, inspiration och gudsmöte.
Nulägesbeskrivning	<i>Hur är det nu?</i> Vi har dubbelcertifierat skogsarealen enligt PEFC (Programme for the Endorsement of forest Certification schemes) och FSC (Forest Stewardship Council) och har en grön skogsbruksplan. Eftersom en stiftelse inte har någon ägare som kräver avkastning på satsat kapital kan allt överskott återinvesteras i verksamheten. Överskott är därför inte ett mål utan ett medel för att bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet.
Delmål	<i>Vilket/vilka delmål behövs för att uppnå det övergripande målet?</i> 1. Bruka skogen uthålligt. 2. Ansöka om medel från Landsbygdsprogrammet för att inhägna ett område ovanför rektorsbostaden på ca 1 ha. 3. Öka den biologiska mångfalden och naturupplevelsen. 4. Erbjudna trädplantering som en upplevelse för våra studerande. 5. Få en amfiteater i skogen vid dammen
Åtgärdsprogram	<i>Hur skall målet/målen uppnås?</i> 1. Ha kännedom om och arbeta efter de åtaganden som FSC och PEFC-certifiering kräver för uthålligt skogsbruk. 2. Inhägna ädellövsplaneringen 3. Plantera ädellövträ ovanför rektorsbostaden där slutavverkning skett 4. Göra trädplanteringen som ett socialt projekt för studerande från flera linjer och personal. "Den som har planterat ett träd har inte levt förgäves". 5. Se över möjligheterna att utnyttja de naturliga förutsättningarna för att göra en amfiteater i planteringen vid dammen.
Ansvarig	<i>Vem ansvarar för att målet/målen nås?</i> Vaktmästare Sture Kransén, Ekonom Leif Sternfeldt gemensamt.
Tidsplan	<i>När skall målet/målen vara uppnått?</i> 20101130 men måste delvis fortgå kontinuerligt.
Information	<i>Hur sprider vi information om detta? Inom arbetslaget? Till församlingsbor?</i> 1-5. Informeras på personalsamling, storlärarråd, ledningsgrupper, VU, hemsidan. Det bör också synas när ädellövskogen växer upp!
Uppföljning	<i>Vid uppföljning av målet/målen dokumenteras här de erfarenheter som gjorts.</i> 1 Vi följer PEFC och FSC certifieringsåtagandena. 2. Bidrag beviljat för vilthägn, arbetet beställt 3-4. Plantor beställda för plantering våren 2011 5. Vi ser att de naturliga förutsättningarna finns för en amfiteater och funderar vidare

III Byggnader

Övergripande mål	<i>Hur vill vi att det skall vara? Vad vill vi uppnå?</i> Vi vill vårda och bevara våra fastigheter på ett hållbart sätt och utnyttja dem så effektivt som möjligt.
Nulägesbeskrivning	<i>Hur är det nu?</i> Vi arbetar kontinuerligt med underhåll av skolans byggnader men har inte utsett någon energiansvarig och inte anslutit oss till föreningen Etik och Energi. Vi följer upp energianvändningen och särskilt elanvändningen men kan informera bättre. Vi ställer krav på energieffektivitet vid investeringar. Alla oljepannor är tagna ur drift och ventilationen kontrolleras enl OVK (lagen om obligatorisk ventilationskontroll). Vi har värmeåtervinning på ventilationen. Vi köper enbart grön el från Varbergsortens El. Elbesiktning med inventering av stora elförbrukare är gjord men vi har inte gjort något elsparprogram. Arbetet med att installera timers är påbörjat. Vi har inte bytt till lågenergilampor överallt än. Vi mäter vattenförbrukning och har rutiner för att upptäcka läckor men har inte installerat vattensnål teknik. Dagvattnet tas omhand lokalt men det används inte till bevattning. Vi har olje- och fettavskiljare men inte urinseparerade toaletter. Vi gör miljökonsekvensbedömningar före beslut om ny- om- eller tillbyggnad men ställer inte miljökrav på byggnadsmaterialet.
Delmål	Vilket/vilka delmål behövs för att uppnå det övergripande målet? 1. Vi vill minska elförbrukningen för ventilationsutrustning med 10%. 2. Vi vill minska elförbrukningen genom att öka andelen lågenergilampor i glödlampsarmaturer till 50% av armaturerna.
Åtgärdsprogram	Hur skall målet/målen uppnås? 1. Energoptimera värme och kyla i datasal. 1. Installera ny styrutrustning för ventilation. 2. Vid nyinstallation endast montera lågenergianpassade armaturer och byta till lågenergilampor i befintlig armatur där så är möjligt.
Ansvarig	<i>Vem ansvarar för att målet/målen nås?</i> 1-2.Ekonom Leif Sternfeldt, Vaktmästare Sture Kransén gemensamt
Tidsplan	<i>När skall målet/målen vara uppnått?</i> 20101130
Information	<i>Hur sprider vi information om detta? Inom arbetslaget? Till församlingsbor?</i> På personalsamling, storlärarråd, ledningsgrupper, hemsidan, VU
Uppföljning	<i>Vid uppföljning av målet/målen dokumenteras här de erfarenheter som gjorts.</i> 1. Värme och kyla hindras numera från att köras samtidigt och motverka varandra. 1. Ny styrutrustning beställd och skall installeras så fort hantverkarna kan. 2. Andelen lågenergilampor ökar men vi har inte räknat ut vilken omfattning det sker.

IV Markanläggningar

Övergripande mål	<i>Hur vill vi att det skall vara? Vad vill vi uppnå?</i> Vi vill främja ökad biologisk mångfald och skapa en mer harmonisk och läkande utomhusmiljö runt skolan.
Nulägesbeskrivning	<i>Hur är det nu?</i> Vi arbetar delvis för att främja den biologiska mångfalden och har inte mer hårdgjorda ytor än nödvändigt. Vi har stora gräsytor som klipps ofta eller trimmas ett par gånger om året. Gräsklipp får ligga kvar i gräset men löven läggs i skogen pga stor andel eklöv. Vi köper miljögodkänd gödning och rensar ogräs manuellt. Vi komposterar inte trädgårdsavfall.
Delmål	<i>Vilket/vilka delmål behövs för att uppnå det övergripande målet?</i> 1. Ta fram skötselplan för de 2 områden som vi vill fortsätta utveckla till ängsmark med en mångfald vilda växter. 2. Försköna planteringarna utomhus.
Åtgärdsprogram	<i>Hur skall målet/målen uppnås?</i> 1. De två utvalda ängsområdena slås inte förrän efter blomningen, tidigast v 30. Trimningsavfallet räfsas upp och löv och grenar avlägsnas för att utarma jorden och därmed gynna blomningen för vilda arter vilket därmed också gynnar många insektsarter. 2. Anlägga stenparti utanför Huvudbyggnadens entré. 2. Plantera magnolia och ormhassel.
Ansvarig	<i>Vem ansvarar för att målet/målen nås?</i> 1-2 Vaktmästare Sture Kransén
Tidsplan	<i>När skall målet/målen vara uppnått?</i> 20101130 men måste delvis fortgå kontinuerligt.
Information	<i>Hur sprider vi information om detta? Inom arbetslaget? Till församlingsbor?</i> 1-2. På personalsamling, storlärarråd, ledningsgrupper, hemsidan, VU. Det bör också synas att det blir vackrare planteringar!
Uppföljning	<i>Vid uppföljning av målet/målen dokumenteras här de erfarenheter som gjorts.</i> 1. Plan för skötseln av ängsmarkerna finns och följs i möjligaste mån se bilaga 11. 2. Stenparti med sällsynta växter för en karg bergsmiljö har anlagts. 2. Ormhassel och magnolia planteras lämpligast på våren och det kommer att ske 2011.

V Varor och tjänster - inköp

Övergripande mål	<i>Hur vill vi att det skall vara? Vad vill vi uppnå?</i> Vi vill att alla inköp skall vara hållbara ekologiskt, socialt och ekonomisk t för att främja de goda krafter som verkar för en god miljö och rättvisare värld.
Nulägesbeskrivning	<i>Hur är det nu?</i> Vi tar hållbarhetshänsyn vid inköp. Vi ställer inte alltid miljökrav vid möbel och textilinköp men undviker flamskydd och kemtvätt. Vi ställer inte miljökrav vid upphandling av kontorsmaskiner ,datorer mm men använder energisparfunktion och stänger av när maskinerna inte används. Vi försöker kopiera dubbelsidigt, använder miljömärkt papper och mäter pappersförbrukningen.Vi arkiverar i arkivkartong och undviker PVC. Vi arbetar mycket medvetet med hållbarhet vid inköp av livsmedel. Vi köper inte KRAV ägg men väl från frigående svenska hönor.
Delmål	<i>Vilket/vilka delmål behövs för att uppnå det övergripande målet?</i> 1. KRAV-registrera minst 20 livsmedel som serveras i matsalen regelbundet. 2. Mer än 50% av textilinköpen skall vara från hållbara företag enligt Västra Götalandsregionens gröna lista eller motsvarande.
Åtgärdsprogram	<i>Hur skall målet/målen uppnås?</i> 1. Registrera livsmedel i restaurangen enligt KRAV:s kriterier. 2. I första hand välja textilier från företag som finns med på Västra Götalandsregionens gröna lista samt utbilda nyckelpersoner i "Design med omtanke"
Ansvarig	<i>Vem ansvarar för att målet/målen nås?</i> 1.Kökschef Ann-Marie Hjortzberg Nordlund 2.kursgårdsansvarig Marianne Karlsson
Tidsplan	<i>När skall målet/målen vara uppnått?</i> 20101130 men måste delvis fortgå kontinuerligt
Information	<i>Hur sprider vi information om detta? Inom arbetslaget? Till församlingsbor?</i> 1-2.På personalsamling, storlärarråd, ledningsgrupper, hemsidan, VU. Det bör också märkas när man serveras måltider av hög kvalité i matsalen!
Uppföljning	<i>Vid uppföljning av målet/målen dokumenteras här de erfarenheter som gjorts.</i> 1. 22 livsmedel är KRAV registrerade se KRAV-certifikat bilaga 12 2. gardiner till aulan beställda av MarksPelles produkter som med på Gröna listan. 2. Kursgårdsföreståndare Marianne Karlsson och lokalvårdare Gerd Edvardsson är utbildade i "Design med omtanke" hösten 2010.

VI Transporter och kommunikation

Övergripande mål	<i>Hur vill vi att det skall vara? Vad vill vi uppnå?</i> Vi vill verka för hållbara transporter och kommunikation för både personal och studerande.
Nulägesbeskrivning	<i>Hur är det nu?</i> Vi har inte gjort beräkningar av drivmedelsförbrukning på våra fordon, alla har inte katalytisk avgasrening och vi har inte heller gjort någon omställningsplan men de få fordon vi har får service regelbundet. Vi har inte regummerade däck utan HA-oljor och använder inte bara miljögodkända bilvårdsprodukter, oljor och kylarvätska. Vi har antagit en resepolicy där vi ställer miljökrav på tjänsteresor och uppmuntrar till att resa miljöanpassat men vi miljöredovisar inte våra tjänstesor. Vi arbetar för att minska utsläppen från våra resor genom att följa resepolicyen. Vi ställer miljökrav på de transporter som fraktar gods hit. Vi använder inte B-post men berörd personal kan använda e-post och det finns rutiner för "för kännedom papper"
Delmål	<i>Vilket/vilka delmål behövs för att uppnå det övergripande målet</i> 1.Vi vill minska behovet av fossila biltransporter i för att hejda växthuseffekten 2. Minska brevtransporterna genom att stegvis gå över till e-fakturerings
Åtgärdsprogram	<i>Hur skall målet/målen uppnås?</i> 1a.Uppmuntra till samåkning genom att schemalägga arbetstider och lektioner så att kollektiva transporter och samåkning underlättas. Personal och studerandes resor samordnas 1b.Arbeta för förbättrad kollektivtrafik genom att sända skrivelse till Västtrafik och Marks kommun där vi önskar fler turer och bättre samordning av turlerna mellan linje 744 och 440 2.Förbereda för att kunna använda e-fakturerings för de kunder som kan hantera det.
Ansvarig	<i>Vem ansvarar för att målet/målen nås?</i> 1. Internatföreståndare Karin Hugerth 2.Ekonom Leif Sternfeldt
Tidsplan	<i>När skall målet/målen vara uppnått?</i> 20101130.
Information	<i>Hur sprider vi information om detta? Inom arbetslaget? Till församlingsbor?</i> 1. Via storforum för studerande och personalsamlingar för personal 2. Via hemsidan och anbudsgivning
Uppföljning	<i>Vid uppföljning av målet/målen dokumenteras här de erfarenheter som gjorts.</i> 1a Lektionstider och vissa kvällsaktiviteter anpassas efter kollektivtrafiken. 1b.Skrivelse sänd 20101203 till Marks Kommun och Västtrafik. Från Marks kommun har svar inkommit. 2.Förberett för att använda e-fakturerings så snart kunder önskar det.

VII Övrig verksamhet - kemikalier och avfall

Övergripande mål	<i>Hur vill vi att det skall vara? Vad vill vi uppnå?</i> Vi vill ta omhand kemikalier och annat avfall på ett hållbart sätt.
Nulägesbeskrivning	<i>Hur är det nu?</i> Kemikalier hanteras enligt lagar och förordningar och städmetoderna är miljövänliga. Vi har inte gjort någon förteckning på farligt avfall men sorterar allt avfall enligt väl kända rutiner. Köksavfallet rötas i kommunens regi. Askan från bibränsleanläggningen komposteras på återvinningsanläggningen. Kontorsmaskiner används tills de lämnas till elektronikåtervinning. Vi har rutiner för att återanvända kontorsmaterial och papper. Tonerkassetter och bläckpatroner återanvänds inte utan lämnas i brännbart avfall. Möbler, lampor och textilier återanvänds så länge det går.
Delmål	<i>Vilket/vilka delmål behövs för att uppnå det övergripande målet?</i> 1. Ta bort de miljöfarliga produkter i naturkunskapssalen som inte används i undervisningen. 2. Återföra askan från bibränsleanläggningen till den egna skogen.
Åtgärdsprogram	<i>Hur skall målet/målen uppnås?</i> 1. Vi ska inventera restprodukter, framförallt i naturkunskapssalen, och lämna som miljöfarligt avfall på återvinningscentralen. 2. Analysera askan för spridning i skogen
Ansvarig	<i>Vem ansvarar för att målet/målen nås?</i> 1. Lärare i naturkunskap Gunnar Åberg 2. Vaktmästare Sture Kransén
Tidsplan	<i>När skall målet/målen vara uppnått?</i> 20101130
Information	<i>Hur sprider vi information om detta? Inom arbetslaget? Till församlingsbor?</i> . På personalsamling, stollärarråd, ledningsgrupper, hemsidan, VU.
Uppföljning	<i>Vid uppföljning av målet/målen dokumenteras här de erfarenheter som gjorts.</i> 1. Vi har återlämnat omkring 30 olika kemikalier från naturkunskapen, till återvinningsanläggningen Skene Skog 2. Det blev dyrt och komplicerat att analysera askan och det är inte möjligt att sprida den till skogen så kompostering får fortsätta på återvinningscentralen i Skene.

Beskrivning av vår organisation

Stiftelsens styrelse har det övergripande strategiska ansvaret. Stiftelsens styrelse har utsett ett verkställande utskott, VU. Det verkställande utskottet har beslutat att Helsingborgs folkhögskola skall miljödiplomerar. Miljömålen är en integrerad del i vår verksamhet. De övergripande miljömålen har koppling till miljöpolicy. En konkret handlingsplan har utvecklats ur miljöpolicy. Rutiner finns som gör det möjligt för varje anställd att bidra till att målen nås. Varje personalkategori och varje linje samlas var för sig, oftast varje vecka, och en gång per månad samlas all personal i tjänst till personalmöte. Pedagogisk personal och internatföreståndare samlas till storlärarråd en gång per månad, miljögruppen samlas ca 10 gånger per år, ledningsgrupp Drift och ledningsgrupp Utbildning (se inledning om Helsingborgs folkhögskola för presentation av ledamöter) samlas regelbundet. Detta medför att varje anställd lätt kan komma till tals och bidra med synpunkter och inspiration till miljöarbetet.

Rektor är ansvarig för att arbetet fortskrider i praktiken och att rutiner för miljöarbetet blir en del av arbetsuppgifterna för anställda. T ex finns tydliga sopsorteringsrutiner för personal som aktualiseras varje år för den nya studerandegruppen. Säsongsanpassning av salladsbordet ingår i rutinerna för den som har renserituren i köket. Det finns alltid möjlighet att kopiera på baksidan av använda papper och vikten av att stänga fönster och släcka i rum ingen befinner sig i aktualiseras ofta på olika samlingar.

Helsingborgs folkhögskola har en miljögrupp som består av naturkunskapslärare, vaktmästare, ekonom och internatföreståndare samt då möjlighet finns även skolpräst. Miljögruppen har en samordnande funktion för miljöarbetet och träffas en gång i månaden. Det finns en GPS-grupp, Globalt Perspektiv och Solidaritet, som alla studerande erbjuds delta i. Den gruppen ansvarar Svenska Kyrkans Grundkurs linjeföreståndare för tillsammans med internatföreståndaren som även är kontaktperson mellan de båda grupperna. GPS-gruppen arbetar mer utåtriktad med folkbildning, skolans samarbetsprojekt i Egypten och Swaziland och kampanjer av olika slag beroende på vilka intressen och önskemål som finns i gruppen. Minnesanteckningar förs vid mötena. De anställda som åtagit sig ett ansvar för olika uppgifter har i uppdrag att se till att arbetet blir utfört, att informera om åtgärderna samt att se till att det blir dokumenterat i handlingsplanen.

Så här följer vi upp miljöarbetet

Miljögruppen har ansvar för att tillsammans med all personal och studerande följa upp delmålen för varje verksamhetsområde och arbeta fram nya delmål. Under hösten 2010 skedde uppföljningen vid personalmötet 101012 samt på storforum 101109. Vårt miljöarbete kommer att revideras varje år i anslutning till arbetet med verksamhetsberättelsen. Miljögruppen sammankallar samtliga ansvariga för de olika frågorna. Då får var och en lämna en lägesrapport i vilken utsträckning de utsatta miljömålen är uppnådda och vilka miljöåtgärder som är vidtagna. Den informationen sammanställs av miljögruppen och ges vidare till rektor och styrelsen. Miljöarbetet redovisas i verksamhetsberättelsen . För extern revision, vart annat år, anlitas Göteborgs Stifts diplomerare.

Så här informerar vi om vårt miljöarbete

Alla studerande informeras i början av varje nytt läsår, både skriftligt och muntligt, om vårt miljöarbete i samband med genomgång av informationsbladet "Vårt att veta på Helsjöns Folkhögskola". De informeras också på storforum vid flera tillfällen under året och i samband med temadagar om hållbar utveckling. De studerande kan under läsåret komma med förslag på miljöförbättringar t ex via GPS-grupp eller kursråd.

Vi gör det synligt för våra kursgårdsgäster att vi är miljödiplomerade vid anbudsförfarande, på hemsidan och genom att miljödiplomen är uppsatta i matsalen.

Alla anställda och styrelseledamöter informeras om aktuella miljöåtgärder och kan komma med förslag på förbättringar.

Folkbildningsrådet och länsstyrelsen som kontrollmyndighet får information genom verksamhetsberättelsen.

Standard för församlingens miljödiplomering fas 2

När ni har erhållit miljödiplom för fas 1 har ni möjlighet att gå vidare till en miljödiplomering för fas 2. Det innebär att ni skall uppfylla kraven som formuleras i standarden för fas 2. För att bli godkända vid en diplomering skall samtliga nedanstående frågor besvaras med ett "Ja".

Planering, reflektion, dialog och utbildning

Att införa och arbeta enligt Svenska kyrkans miljödiplomeringsmodell har beslutats av VU. Se bilaga 1 ja

Minst 3/4 av de anställda och hälften av de ordinarie ledamöterna i VU har genomgått Svenska kyrkans miljöutbildning. Se bilaga 2 ja

Nulägesbeskrivning

Vi har uppdaterat vår nulägesbeskrivning. Se bilaga 3 ja
Vi följer de lagar vi är berörda av och håller oss informerade om ev förändringar. ja

Vi har kännedom om de nationella, regionala och lokala miljömålen som påverkar vår verksamhet. Se bilaga 4 ja

Vision och policy

Vår vision har setts över och eventuellt reviderats.. ja
Vår miljöpolicy för hållbar utveckling har fastställts av VU.
Den innefattar ett åtagande om ständig förbättring. Se bilaga 5

Mål och program

De övergripande miljömålen har uppdaterats och ev reviderats. ja

De befintliga delmålen har uppdaterats till en högre ambitionsnivå eller ersatts av nya delmål. ja

För varje delmål har ett miljöprogram formulerats. ja

Samtliga anställda och VU känner till församlingens miljömål ja

och miljöprogram. Se bilaga 5, 6a-c

De mål som arbetats med under fas 2 skall vara uppnådda vid diplomerings-
tillfället för fas 2. ja

Organisation

Vi har utsett en miljösamordnare och/eller en arbetsgrupp. ja

Ett kompetensregister och en utbildningsplan har utarbetats för
nyckelpersoner och de som är ansvariga för miljömålen. Se bilaga 7 ja

Vi har utvärderat och ev uppdaterat våra rutiner för miljöarbetet. Se bilaga 8, 9 ja

Helsjön Folkhögskola har ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete enligt
gällande lagstiftning. ja

Vi vet hur vi skall hantera eventuella avvikelser från våra rutiner. ja

Uppföljning

Planen för intern och extern uppföljning har uppdaterats. Se bilaga 8 ja

Samtliga krav för fas 1 är uppfyllda vid diplomering för fas 2. ja

Information

Resultatet av miljöarbete för fas 2 har redovisats till samtliga
anställda och VU innan diplomeringsstillfället. Se bilaga 5, 6c ja

Studerande, gäster och andra intressenter har informerats om
innehållet i folkhögskolans miljöpolicy för hållbar utveckling. Se bilaga 10 ja